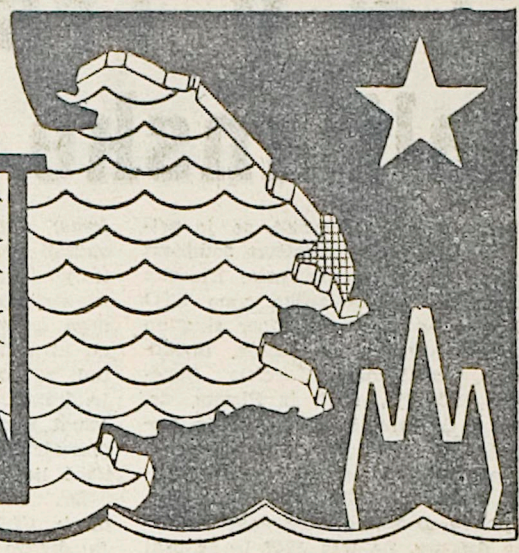

SLOVENSKI

JADRAN

Koper, nedelja 29. marca 1952

POSAMEZNA ŠTEVILKA 10 DIN

Ogorčena protestna zborovanja po svej naši domovini

TUJEGA NOČEMO
SVOJEGA NE DAMO

Zborovanje bivših istrskih kolonov

Oh peti obletnici izvedbe agrarne reforme v Istrskem okrožju so priredili bivši koloni Koprške okolice veliko zborovanje, na katerem so manifestirali za velike pridobitve ljudske revolucije, hkrati pa izrazili svoje ogorčenje nad fašističnimi izgredi v Trstu in Italiji. V dvorani novozgrajenega združenega doma v Bertokih se je zbralo nad 400 bivših kolonov, ki so prispeli s kamioni in peš tudi iz okoliških vasi Pobjegov, Čežarjev, Semedeje, Ankarana in Skočjana. Pred začetkom zborovanja so prepevali v dvorani partizanske in narodne pesmi, godba pa je igrala koračnice.

Po otvoritvenih besedah predsednika KLO Bertoki Albina Jermana je zborovalcem spregovoril predsednik Istrskega okrožnega ljudskega odbora tov. Julij Beltram. Njegov govor so večkrat prekinjali z navdušenimi vzkliki tovarišu Titu in Komunistični partiji Jugoslavije ter z ogorčenimi vzkliki proti poskusom ponovne oživitve fašizma v Trstu in Italiji. V začetku svojega govora je tov. Beltram poudaril ogromen zgodovinski pomen izvedbe agrarne reforme v teh krajih, kjer so italijanski kapitalisti dolgo let tlačili in izkoriščali vse, prav posebno pa še slovenske kmete.

»Preteklo je pet let — je dejal tov. Beltram — odkar vi bivši koloni in polovičarji obdelujete in gospodarite na zemlji, ki vam jo je dala v last ljudska oblast z agrarno reformo. To zemljo je odvzela nekdanjim veleposestnikom, in jo vrnila zakonitim lastnikom tistih, ki so jo prej zaradi denacionalizacije izgubili. Vrnitev te zemlje tistim, ki so njeni zakoniti lastniki, predstavlja poleg delavskih svetov nedvomno naj-revolucionarnejši akt ljudske oblasti po vojni. Ta akt pa je seveda možen samo tam, kjer je delovno ljudstvo vzelo oblast v svoje roke, tam kjer so delovni ljudje postali sami svoji gospodarji in to se je zgodilo tudi v Istrskem okrožju kot v vsej Jugoslaviji. Nikdar ne smemo pozabiti, da je izvedba agrarne reforme in razlastitev izkoriščevalcev rezultat borbe in velikih žrtev naših delovnih ljudi in vseh narodov Jugoslavije.

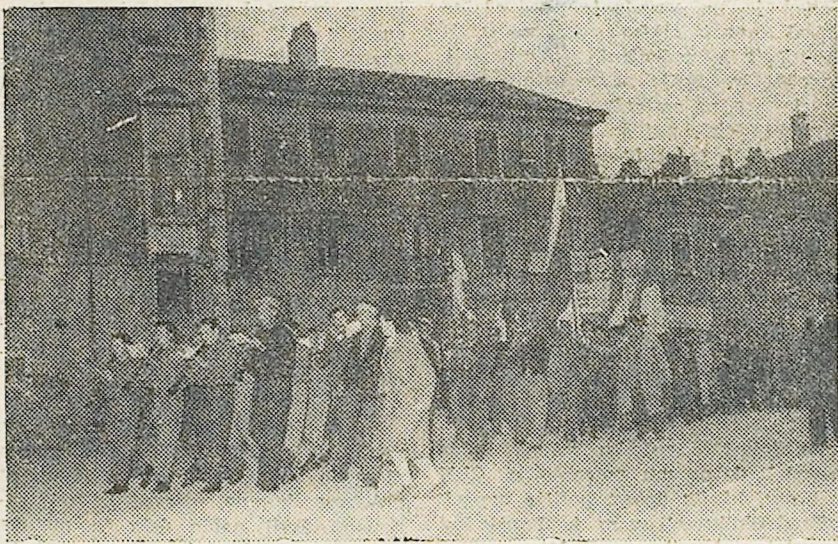
Italija, ki se je po Londonskem paktu na tako zvit način prikradla do tega dela zemlje, je začela s sistematičnim preganjanjem in izrivljanjem slovenskih kmetov — lastnikov zemlje in jo postavljati veleposestnike z dvojnimi namenoma, da doseže čim večje uspehe v svoji raznarodovalni politiki in da čim bolj poveča število izkoriščanih, brezpravnih ljudi. Italijanski kapitalisti so izkoriščali seveda tudi priseljene Italijane, kolone, kajti s tega stvar je da se izkoriščevalec ne meni zato, kakšne narodnosti je dotični, ki ga izkorišča, njemu so mar le čim večji profiti.

Tov. Beltram je zatem prečital nekaj originalnih dokumentov v italijanskem jeziku, ki jasno govorijo o ciljih italijanske politike v teh krajih, in

sicer spravi čim več kmetov v čim bolj ekonomsko odvisen položaj in jih gospodarsko uničiti. »Samo v letu 1933, je dejal tov. Beltram, je šlo na boben 947 posestev v Istri, drugih raznih dražb nepremičnin in premičnin v istem letu je 35.000, in dražitev posestev slov. kmetov se je nadaljevala. Ob davčev tega področja je bila neprijetno večja kakor v Italiji in to zaradi tega, ker sta želela italijanska

zmerja z dvjaki, barbari itd. Oni nimajo pri nas nič iskati. To je treba povedati tudi tistim redkim posameznikom, ki iščejo zveze s Santinom, da ne bomo nikomur dovolili, da bi se vezal z našimi sovražniki. To je treba enkrat za vselej povedati tudi tem, ki govorijo v imenu »istrskih bratov«. Istrski bratje so postali bratje v borbi proti Santinu in okupatorju, bratje slovencev, Italijanov in Hrvatov se namreč utrjuje tudi v borbi proti reakciji za izgradnjo socializma, v borbi za priključitev k Jugoslaviji.

Ko je govoril o zadnji diplomatski

Z MANIFESTACIJ V KOPRU

vlada uničiti in iztrebiti slovenskega kmeta.

Tov. Beltram je zatem opozoril zborovalce, da se ne glede na to, da smo že pet let rešeni izkoriščanja raznih italijanskih grofov in drugih kapitalistov, nikakor ne smemo uspraviti. »Ne smemo pozabiti, je poudaril tov. Beltram, da so iste sile, ki so izgubile svoje pozicije, neprestano na delu in vrtajo, da bi si jih zopet pridobile. Zato je potrebno da smo prav mi, ki smo toliko let občutili fašizem na svoji koži, posebno budni proti ponovnim poskusom uvedbe fašizma v Trstu in v Italiji in proti njihovim zahtevam po tuji zemlji. Ne smemo dopustiti, da bi se v Trstu, ki ni bil nikoli italijanski niti benečanski, razen po prvi svetovni vojni, razvijal fašizem in iredentizem, ker to predstavlja stalno nevarnost za mir. Italija postaja po 30 letih že drugi nositelj fašizma v Evropi. Če drugi se Trst izrablja v to svrhu kot nacionalni problem Italije, pa čeprav to ni, niti ga ni Italija zgradila. Nikoli ne smemo dopustiti, da bi se fašizem v kakršni koli obliki le za korak približal skozi Trst našemu ozemlju. Na italijanskem narodu je, da v svoji hiši sam zatire razvijajoči se fašizem s kominfo-mizmom vred.

Tov. Beltram je za tem govoril o insceniranih fašističnih manifestacijah v Trstu in o napadih iredentistov na naše okrožje. »Naša dolžnost je, je izjavil tov. Beltram, da opozorimo svet o tej nevarnosti in da ne gledamo mirno, kako se iredentizem razvija v imperialistični fašizem in da ne dopustimo, da bi kdo govoril v našem imenu, kakor to dela Santin, ki nas

akciji italijanske vlade je tov. Beltram poudaril, da si je socialistična Jugoslavija vedno postavljala za cilj prijateljske odnose z vsemi državami. Če pet let si naša domovina prizadeva, da bi se sporazumno rešilo tržaško vprašanje in da bi bile glede na sedanje okoliščine zadovoljni obe državi. »Italija neče sporazuma, temveč inscenira protijugoslovanske gonje in zahteva našo zemljo. Namesto prijateljstva — podkupovanje, korupcija, vzdrževanje iredentističnih organizacij v Trstu, zlasti CLN, kot izrazito fašistične organizacije.«

Italija je namreč pred dvema letoma stopila v Atlantski pakt. De Gasperi je dolgo časa na kolenih prosil za sprejem, da bi se s tem Italija rehabilitirala in da bi zopet dobila pravice ki jih je izgubila kot napadalna in poražena v pretekli vojni in po vseh grozotah, ki jih je napravila jugoslovanskemu, grškemu, albanskemu in drugim narodom. Uspejo ji je, da so jo zapadne sile uslišale. V Atlantskem paktu je rečeno, da je Italija sicer član tega pakta, vendar da nima pravice zahtevati kakršne koli revizije teritorialnih odločb. Italija, za katero vemo, kaj pomeni kot vojaška sila, kljub temu govori (De Gasperi) tako, kakor da bi bila glavna sila v Atlantskem paktu in da bo ona rešila svet. Svetovall bi j'm, naj se že nehajc smešiti.«

Ob zaključku je tov. Beltram dejal, da »stotisoč beograjskih demonstrantov proti politični špekulaciji Italije in diplomatskim pritiskom na zapadne sile v zvezi s Trstom dokazuje ogorčenost vseh narodov Jugoslavije (Nadaljevanje na 4. strani)

V. REDNO ZASEDANJE LS FLRJ

Tržaško vprašanje je mogoče rešiti
le z dvostranskim sporazumom

BEOGRAD, 29. marca. — Na zasedanju Ljudske skupščine FLRJ je danes govoril pred poslanci Zvezne skupščine, člani vlade, diplomatskega zbora in številnimi novinarji pomočnik zunanjega ministra Leo Mates. Velik del svojega ekspozice je posvetil odnosom s Italijo in problemu STO. Najprej je Leo Mates poudaril osnovne črte jugoslovanske zunanje politike, to je obramba samostojnosti, krepitev in razvoj dobrih odnosov z deželami, ki želijo aktivno sodelovati v Organizaciji ZN in ostalih mednarodnih ustanovah. Zvesta tem principom Jugoslavija ni stopila v noben blok ter utrjuje svoj položaj in varnost v okviru OZN.

Jugoslavija je vedno pokazala dobro voljo, da vsa nerešena vprašanja sosednimi državami reši na podlagi medsebojnega spoštovanja, neodvisnosti in enakopravnosti, toda pri tem ni natekla vedno na razumevanje. Ko je govoril o tem, da je Jugoslavija na vse napade Sovjetskega bloka zahtevala pri OZN, da te države spoštujejo vsaj osnovna načela OZN, je Leo Mates po udaril izboljšanje odnosov z Grčijo in znaten napredek v odnosu z Avstrijo.

Nato se je daljša časa zadržal na odnosih med Italijo in Jugoslavijo ter predvsem na glavnem vprašanju STO. Govoreč o historiatu dogodkov, ki so dovedli do ustanovitve Svobodnega tržaškega ozemlja in o postopkih predfašistične in fašistične Italije do Slovencev in Hrvatov, je poudaril, da te postopke obelčuje skrajna brutalna denacionalizacija. Ti denacionalizacijski ukrepi se niso omejili samo na zapiranje sol in kulturnih društev ter ustanov, temveč so privedli do popolne prepovedi materinega jezika, do gospodarskega pritiska, izseljevanja Slovencev in Hrvatov, da bi se na njihova mesta naselili Italijani, do uničevanja društvene imovine, zapiranja gospodarskih ustanov in celo do sprememb imen na pokopaliških spomenikih. Vsi ti ukrepi, ki se danes nadaljujejo v coni A so v veliki meri vplivali in še vedno vplivajo na nacionalni karakter tega ozemlja. Zato ni mogoče reševati tržaškega vprašanja ne da bi upoštevali učinkov teh ukrepov na tamošnje prebivalstvo.

Leo Mates je poudaril, da je Jugoslavija na mirovni konferenci samo zaradi miru podpisala mirovno pogodbo, ki ni rešila spornih točk. Jugoslavija je že pred leti izrazila željo, da bi se ta vprašanja dokončno rešila. Jugoslovanska vlada je pri tem upoštevala tudi aktivnost Sovjetske vlade, ki se trudi, da izkoristi tržaško vprašanje, da s diplomatskimi manevri in po svoji peti koloni v Italiji in Trstu prizadene čim več škode Jugoslaviji in njenim odnosom z drugimi državami. V stikih, ki so jih v raznih prilikah imeli naši zastopniki z italijanskimi se je z naše strani vedno pokazala pripravljenost na žrtve, ki so potrebne, kadar se želi rešitev spornih vprašanj. Menim, da ni potrebno pojašnjevati posameznosti teh razgovorov in to tem bolj, ker še vedno obstaja možnost in želja na naši strani, da se tudi v bodoče išče rešitev v dvostranskem sporazumu.

V zvezi s tem je Leo Mates opozoril na dve glavni težavi, ki ovirata re-

šitev tržaškega vprašanja. V Italiji se enkrat do dvakrat letno pojavlja val besne protijugoslovanske gonje, v kateri poleg uličnih demonstrantov, tiska in radia sodelujejo tudi odgovorni zastopniki italijanske vlade. V tej zelo na široko organizirani kampanji, ki presega okvir STO in v kateri se ponavljajo razne ekspanzionistične pa-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Računi brez krčmarja

Dolgo so kuhali v svetem Rimu, skakali okoli svojih dovčerajsnjih sovražnikov, se jim licemerno prilizovali, sesajali so se po zakristijah in pridigali o odrešenju in zveličanju »zatiranih« bratov v Trstu in v Istrskem okrožju v svetih nebesih madrepatrije. Končno se jim je zdelo, da so s svojo farizejsko klečeplaznostjo in edino zveličavno perfidnostjo skušali odrešiti no kašo za svoje italianissime bratce v Trstu. Ročunali pa so le predvsem nase in na ohranitev svojih stolčkov, ki bi jih težko obdržali na račun sestradanega in izkoriščanega italijanskega ljudstva, če ne bi uporabili vseh zvijač svojih degeneriranih možganov, da zavedejo svoje volivce pred sedanjimi volitvami.

Dobro izdelan mehanizem je začel funkcionirati prejšnji teden, ko je posvečeni fašistični črednik v Trstu dal znak za začetek. Sam se je pa preveč spozabil in v svoji vnemi ubral stare strune, ki brenkajo prej rimofašistično kot rimokatoliško. Za njim je imela lahke stališče ostala fašistična drhal v Trstu in v Italiji, da je nastopala odkrito in brez prevelikih pomislekov. Poživila je svoja junaštva iz let pred nastopom fašizma in se posluževala preizkušenih fašističnih metod. Za odkritimi fašisti so povzeli svojo pesem italijanski pustolovci moskovske agenture. Vsa družina je bila tako zbrana, igra se je lahko začela, pričakovali so edinele navdušeno občinstvo in hvaležnost »odrešenih bratov«.

Sklepali so pa le račune brez krčmarja. In ta je prebivalstvo Trsta, ki mu geslo »Nikdar več pod Italijo« pomeni obstoj in življenje, to je istrsko ljudstvo, ki je sto in sto-krat povedalo svoje, ta je enotna armada 15 milijonov klenih in svobodnih ljudi, ta krčmar je, če hočete, milijon in 700 tisoč žrtev.

Ce boste, fašistični gadje, še tako hlepli po naši zemlji, boste natekli na 15 milijonov ljudi. Prav ti ljudje ne bodo dopustili, da bi vam tako klerikalno pobarvani fašizem skupno s kominformizmom stremel, kakor tudi liberalna pobarvana laždemokracija dopustila ponovno nadvlado nad našim ozemljem.

Fašistični prividi o italijanskem Trstu, Reki, Dalmaciji bodo shlapeli prav tako, kakor so izginili prividi o rimskem imperiju. Vsem poštnim Italijanom pa ponovno svetujemo da resno upoštevajo naše geslo »Tujega nočemo, svojega ne damo«, ker le tako bomo ustvarili mirno sožitje.

CLN v Trstu vohunski center pod vodstvom italijanske vlade

Kakor smo že poročali, se je pričel v četrti pred vojaškim sodiščem Vojne uprave Jugoslovanske Ljudske Armade za jugoslovansko cono STO v Kopru javni proces zoper skupino vohunov Adriana, Lugnanija, upokojenega nameščence, Tarcisia Benedettija, učitelja, obeh iz Pirana, dr. Amatora de Grassija, odvetnika iz Izole, Dina Chieroga in Silvana Dapretta, nameščencev iz Pirana ter Silvano Petener, učiteljico iz Pirana.

Njihova podtalna dejavnost ni novega datuma. Ze leta 1947 in še prej so pričeli delati v korist neke tuje obveščevalne službe preko znanega CLN (Comitato liberazione nazionale) v Trstu. Na predlog članov CLN Giorgia Bocassina in Uga Contenta je predsednik CLN dr. Rinaldo Fragiaco določil obtoženega Lugnanija za zaupnika CLN v Piranu in od njega zahteval podatke vojaškega, upravnopolitičnega in gospodarskega značaja s področja mesta Pirana ter o vseh dogodkih na splošno v tem področju. Lugnani je njegov poziv sprejel in takrat se začel njegovo vohunsko delovanje v jugoslovanski coni STO. Kot uslužbenec MLO v Piranu je Lugnani obveščal Fragiaco o številnem stanju postaje Narodne zaščite v Piranu, o razporeditvi enot JLA, o številu prevoznih sredstev na področju MLO Pirana, itd. Teh podatkov pa ni sporočal samo CLN v Trstu, temveč tudi agentom obveščevalne službe neke tuje države. Za vse svoje vohunsko in sabotersko delo je Lugnani pre-

jemal redno 6000 lir mesečno. Naslednji obtoženec, Tarcisia Benedetti je izrabljal svoj položaj učitelja za dajanje raznih podatkov kulturnega in gospodarskega značaja. Tudi on ni vohunil samo za CLN, temveč tudi za obveščevalno službo neke tuje države. Za svoje delovanje je prejemal Benedetti mesečno po 8000 lir, pozneje 10.000 in na koncu celo 15 tisoč lir.

Dr. Amatore de Grassi je skrbel, da je CLN in preko njega neka tuja država dobivala podatke z vseh področij življenja v jugoslovanski coni STO, dajal pa je tudi poročila vojaškega značaja. Tudi njemu je bilo znano, da opravlja vohunsko delo v korist neke tuje države. Kakor Lugnani, sta tudi Silvano Dapretto in Dino Chierogo izkoristila svoj položaj kot uslužbenca MLO Pirana v vohunsko svrhe. Dapretto je za svoje delo prejel skupno vsoto 170.000 dir, Chierogo pa 5000 lir mesečno. Silvana Petener se je sama potegovala za »pomoč« CLN iz Trsta, katere pa splošno mi dobila zaradi sodelovanja z oblastmi v jugoslovanski coni STO. Šele ko je pričela dajati podatke tajne narave, do katerih je lahko prišla kot učiteljica, ji je bila priznana »pomoč« v znesku 12.000 lir mesečno, ko se je pa njena vohunsko dejavnost povečala, je dobivala od oktobra 1951 po 31.000 lir mesečno.

Potrebno je poudariti, da so vsi obtoženci opravljali svoje vohunsko delo zavestno.

Zasliševanje obtožencev

Ko je vojni tožilec, major Vinko Črnosija, pričel zasliševanje obtoženega Lugnanija. Svoje vohunsko delo je skušal opravičiti z izjavo, da sta mu njegova sorodnika Giorgia Bocassin, funkcionar CLN in dr. Rinaldo Fragiaco, predsednik CLN rekla, da je njegova dolžnost samo v tem, da bo dajal podatke gospodarskega značaja in o politični dejavnosti oseb, ki so proslile za pomoč CLN, kakor tudi za dajanje priporočil za stanovanja v Trstu oseb, ki so se izselila iz Pirana. Vedel je, da ne gre samo za dajanje pomoči, čim sta Fragiaco, še posebej pa Apolonio pričela zahtevati od njega podatke vojnega, upravnopolitičnega in gospodarskega značaja. Opravičeval se je tudi s tem, češ da se ni mogel več izmisliti iz kaše, v kateri se je znašel.

Predsednik: Kakšne podatke sta od vas zahtevala Fragiaco in Apolonio?

Obtoženec: Če je v Piranu vojaštvo, kakšno je število stanje Narodne zaščite in vrsto drugih stvari z gospodarskega področja.

Predsednik: Ste jima dali te podatke?

Obtoženec: Povedal sem vse, kar sem vedel.

Predsednik: V svojem službenem svojstvu ste prihajali do zapisnikov sej MLO Piran. Ste kdaj predajali kopije zapisnikov v Trst?

Obtoženec: Ne, seznanil sem Fragiaco z vsebino teh zapisnikov.

Predsednik: Vam je Fragiaco povedal, kam pošilja te podatke?

Obtoženec: Da, italijanski vladi ali poslancu demokratske vlade v italijanski skupščini Bartoliju.

Predsednik: Vam je Fragiaco povedal, odkod prihaja denar, ki ste ga prejeli za plačilo?

Obtoženec: Dejal mi je, da ga pošilja vlada in da je v te namene posebna pozicija v proračunu finančnega ministrstva.

Predsednik: Ste se zavedali, v kakšne svrhe je namenjen ta denar?

Obtoženec: V začetku me, toda ko so pričeli od mene zahtevati podatke vojaškega značaja, sem razumel, zakaj gre.

Predsednik: Vam je Fragiaco kdaj govoril o zvezah med italijansko delegacijo v Trstu in CLN?

Obtoženec: Tudi jaz sem vedel, da pošilja italijanska delegacija v Trstu vse prošnje prebivalcev jugoslovanske cone STO za dovoljenja za vstop v Italijo CLN in da jih izdaja šele, ko se CLN pri nas informira o politični aktivnosti prosilca.

Obtoženec: Lugnani je dalje priznal, da je dobil od CLN direktive o zavlačevanju vplačila davka, zamenjavi

metro-lir, o bojkotu vseh predpisov oblasti v jugoslovanski coni STO, trdil pa je, da teh direktiv nikoli ni sprovajal. Na vprašanje, kdo je dobival »pomoč« CLN, je odgovoril, da samo ljudje z italijanskim občutjem, ki niso sodelovali z oblastmi v jugoslovanski coni STO, od katerih pa so zahtevali informacije tudi o raznih dogodkih v tej coni. Lugnani je na vprašanje predsednika, za kakšno ustanovo smatra CLN, odgovoril, da je to ustanova pretežno vohunškega značaja.

Prvemu zasliševanju je sledilo izpraševanje drugoobtoženega Tarcisia Benedettija iz Pirana. Priznal je svoje krivdo, razen nekaterih podrobnosti v obtožnici. Povedal je, da ga je v mrežo CLN zapletel Adriano Venturini, ki je sedel v Trstu in ki mu je rekel, da je za njega na sedežu CLN v Trstu nek denar. Denar je sprejel, ker ga je smatral kot pomoč italijanskim učiteljem v jugoslovanski coni STO od strani italijanske vlade, čeprav mu je bilo naročeno, naj smatra stvar kot tajno.

Benedetti je priznal, da je dajal uradu EISE (Ente Italiano Scuole all'Estero), ki deluje v okviru CLN, vse podatke gospodarskega značaja, ki jih je od njega zahteval šef tega urada Vascotto Reclus, posebno pa vse spremembe v učnem načrtu in karakteristike pedagoškega kadra. Rezultate o delu v šoli je imel za beležene v svoji beležnici in na njihovi osnovi je sestavljal v Trstu obširna poročila za Vascotto.

Na predsednikovo vprašanje, zakaj je prisostvoval ilegalnemu sestanku v Trstu januarja 1951, je obtoženi Benedetti odgovoril:

— Hotel sem dobiti priporočila za nek natečaj.

Predsednik: Udeležili ste se tega sestanka. Kdo je prisostvoval temu sestanku?

Obtoženec: Profesor Furlani, predsednik EISE, nas je seznanil s predstavniki prosvetnega ministrstva italijanske vlade, Giubellijem, ki je prišel iz Rima posebej za ta sestanek.

Predsednik: Kaj vam je rekel Giubelli na tem sestanku?

Obtoženec: Pohvalil nas je za naše delo in nas pozval, naj tako nadaljujemo in naj ne sodelujemo na kulturnem področju z množičnimi organizacijami.

Predsednik: Vi ste preje izjavili, da so takimenovalno pomoč dobivali skoraj vsi italijanski učitelji v jugoslovanski coni STO, ki ne sodelujejo z množičnimi organizacijami. Kaj mislite, kdo je sabotiral razvoj kulture v jugoslovanski coni STO?

italijanska vlada s takimi pozivi,

Vohunska poročila so romala preko CLN iz Trsta v Rim. De Gasperi pobudnik sabotaže proti ukrepm oblasti v jugoslovanski coni STO - CLN deluje proti našemu ljudstvu

ali oblasti v jugoslovanski coni STO?

Obtoženec: Mislim, da CLN.

Predsednik: Iz kakšnih razlogov?

Obtoženec: Ne vem. Verjetno iz propagandističnih. V svojo obrambo

pretto, je izpovedal, kako ga je agent CLN v Trstu Vascotto vpregel v voz CLN in ga zaposlil z dajanjem raznih podatkov. Priznal je, da je dobil 170.000 lir za podatke, ki jih je dal kot nameščenec gospodarskega

zbir različne podatke in poziva na pasiven odpor in sabotažo proti vsem ukrepm oblasti v jugoslovanski coni STO. S tem delom se ne bavijo samo posamezniki, temveč CLN kot takšen, kar je nazorno pokazala tudi razprava. Razprava je tudi pokazala, da je CLN voden iz Rima in da je ena izmed organizacij ustanove »Ufficio Terre di confine«, ki jo vodi italijanska vlada. Razprava je pokazala, da so rimski funkcionarji tipa Giubelli in podobni imeli tesne zveze s svojo podružnico CLN v Trstu in prenašali tja svoje direktive in naloge.

Branilci so poudarjali, da ne sedijo na zatožni klopi pravi krivci vohunstva. Vseh šest obtožencev, so dejali odvetniki, je le orodje, ki se ga poslužujejo drugi. Pravi krivci sedijo na foteljih v Trstu in so Fragiaco, Santini, Bartoli in drugi, vse do Rima. Po govorih branilcev so imeli obtoženci priložnost, izraziti svoje želje sodišču.

OBSDDBA

V soboto popoldne ob 16. uri je bila izrečena obsodba. Adriano Lugnani je bil obsojen na 6 let strogega zapor, odvetnik Amatore de Grassi na 4 leta strogega zapor in Dino Chierogo na 2 leti strogega zapor, vsi po čl. 105. kazenskega zakonika, ki predvideva kazni za vohunsko dejanje. Za obtoženca Tarcisia Benedetti in Silvana Dapretta je sodišče presojalo njuna dejanja po členu 320. kazenskega zakonika, ker sta zagrešila dejanja izdajanja uradnih tajnosti nepoklicanim osebam. Benedetti je bil obsojen na eno leto in 6 mesecev zapor, Silvano Dapretto na pogojno na eno leto. Obtoženo Silvano Petener pa je sodišče oprostilo.

Sodišče je obsodilo prve tri obtožence zaradi vohunstva, ker so zavestno dajali podatke CLN, za katerega so vedeli, da pošilja te podatke italijanski vladi. Na razpravi je bilo dokazano, da je bil odvetnik Ponis v Trstu, kateremu je obtoženi de Grassi dajal podatke, povezan z italijansko organizacijo SIM (Servizio informazione militari), ki je vojaška obveščevalna organizacija. Pri odmeri kazni Benedettiju in Dapretu pa je sodišče upoštevalo okolnost, da obtožena mesta vedela, da služijo njuni podatki italijanski vladi. Dapretto je prekinil sodelovanje s CLN, čim je začel sumiti, da je to vohunsko organizacija. Silvana Petener je bila oproščena, ker njeno dejanje ni kaznivno, temveč pomeni samo akt nelegalnosti.

Ko so odpeljali obsojence v zapor, je ljudstvo, ki se je po rapravi zbralo pred zgradbo, kjer je zasedalo sodišče, z glasnimi vzkliki izrazilo svoj gnus nad početjem rimske vlade, CLN in prebujajočim se neofašizmom v Trstu.

VSA POTA

Zahvaljujoč budnemu očesu varnostnih organov in budnosti našega delovnega ljudstva, je v zadnjem času uspelo razkrinkati špijonsko in škodljivo delovanje najrazličnejših agentur, ki pa so le preko Trsta povezane na Rim. Pred časom grupa »kraljeviha« špijonov z Macarolom na čelu, za njimi polkovnik Stencel v Rimu in exklorofastični kader Miha Krek, — sedaj pa grupa CLN-ovski vohunov na čelu z Lugnanijem, Degrassijem, ki je bila preko tako imenovanega »Comitato Liberazione Nazionale Istriano« v Trstu prav tako vezana v Rim. So li mar to slučajna dejstva? Ali so se fašisti enega in drugega kova slučajno srečali v objemu in sovražnem delovanju proti ljudski oblasti in delovnemu človeku Istrskega okrožja? Vsi znaki kažejo, da to ni slučajna, da je to preračunano. Kaj je pokazala zadnja razprava v Kopru? Kdo so ljudje okoli takimenovalnega CLN v Trstu?

Razprava proti grupi vohunov v Kopru z Lugnanijem na čelu je utrdila, da je CLN špijonski center, ki organizira špijonažo na teritoriju zone B Tržaškega ozemlja za zbira-

nje vojaških, ekonomskih in političnih podatkov, — da je CLN center, ki organizira sabotažo in diverzije na tukajšnjem ozemlju. Z zgoraj opisanim delovanjem se ne ukvarjajo samo nekateri posamezniki v CLN, temveč CLN kot tak v celoti. Tu ne gre samo za delovanje voljenih »podest« v pregnanstvu tipa dr. Pietra Ponisa, vrsta organizatorjev špijonaže se nadaljuje: dr. Fragiaco Rinaldo »president«, Apollonio Rino, Cesare, Vascotto Reclus, Fonda Silva, Almerigogna itd. Tako je torej s to stvarjo. Istrski CLN je zbirni center organiziranih špijonov, ki le za javnost funjira kot politična organizacija, ki po naročilu italijanske vlade pošilja po potrebi protestne resolucije v imenu vdeji fratelli dell'Istria. Prav so torej imeli delovni ljudje Istrskega okrožja, ko so protestirali proti temu, da taki ljudje govorijo v njihovem imenu.

Med razpravo je prav tako ugotovljeno, da špijonsko delovanje neposredno organizira in usmerja italijanska vlada preko tako imenovanega »Ufficio terre di confine«. Torej CLN-ovski vohunsko delovanje ima svoje korenine v Rimu, v sa-

mih italijanskih vladnih krogih. Ni torej čudno, da so akcije CLN, zborovanja, protestne resolucije dobre usklajene z vsakodnevnimi akcijami palače Chigi. Vrtoglave akrobacije, megalomanske akcije italijanske diplomacije gredo svojo pot ob bučni spremljavi CLN-ovskega špijonskega orkestra.

V kolikor so za začetek takšnih akcij potrebne še interpellacije v poslanskem parlamentu, zato poskrbi italijanska vlada intervencije preko CLN po profesorju Diego de Castru in poslancu Bartoliju »Presidente« Fragiaco je s tema v stalnem kontaktu. Tudi to je razprava v celoti ugotovila.

Proces je nadalje pokazal: medtem ko se po italijanskih mestih bohoti glad, brezposelnost, prostitucija, italijanska vlada vraga ogromna denarna sredstva za organizacije špijonaže, diverzije in sabotaže v coni B iz specialnih fondov umini stera del tesorara. Po izjavah obtožencev gredo te vsote v desetine milijonov.

Zveze CLN-ovskega vohunškega centra pa ne gredo samo navzgor — po dejstvih, ki so jih prikazali obtoženci, vohunski center deluje

Nad 3000 glava množica na velikem protestnem zborovanju v Kopru

»ZAITEVAMO, DA SE V KALI ZATRE PORAJAJOCI SE FASIZEM V TRSTU IN V ITALIJI IN DA SE IREDENTISTIČNI BANDI ZA VSELEJ ZBIJE IZ GLAVE MISEL PO RESTAVRACIJI LETA 1919

Koper, 29. marca. Včeraj popoldne je Zveza borcev v Kopru organizirala veliko protestno zborovanje proti iredentistični gonji, ki glede na zadnje dogodke v Trstu in Italiji močno spominja na porajanje fašizma v letih 1919 do 1921. Zborovanja, ki je bilo v telovadnici, se je udeležilo nad 3000 bivših borcev NOB, članov delovnih kolektivov tovarn, podjetij in ustanov, srednješolske mladine in ostalega prebivalstva. V telovadnici so prihajali delavci in nameščenci v sprevednih, z nacionalnimi in delavskimi zastavami na čelu in s transparenti, na katerih so napisali parole: »Naš odgovor iredentizmu — tujega nočemo, svojega ne damo!«, »Proč s starimi (in novimi) fašisti!«, »Ta zemlja je in bo ostala naša!« itd.

Pred začetkom zborovanja je dvorana odmevala od borbenih partizanskih pesmi in vzklikov Komunistični partiji Jugoslavije in tovarišu Titu. Razpoloženje je raslo iz trenutka v trenutek. Po otvoritvenih besedah organizacijskega sekretarja okrajnega komiteja KP Rada Pišota-Sokola so vsi zborovalci vstali in več minut navdušeno skandirali »Titu — Partija, mi smo Titovi, Tito je naš!« Isti pri zori so se ponavljali tudi ves čas govora člana okrajnega odbora, Zveze borcev in člana okrajnega komiteja KP Mania Abrama.

Sedanja italijanska vlada je na isti poti — je dejal tovariš Abram — kakor je bila v letih 1919, 1920 in 1921, ko se je v Italiji začel porajati fašizem. Pravi ničesar se ni naučil; na milijonih žrtvah, ki so padle v borbi za iztrebljenje fašističnih zverí. Iredentizem in fašizem v Trstu in Italiji je težko dopovedati, da nimajo nobene pravice zahtevati to, kar je in ostane naše, pa čeprav je že sama lekcijska, ki so jo dobili v drugi svetovni vojni dovolj zgovorna. Italijanski imperialistični krogi se zelo motijo, če

mislijo, da nas bodo s svojimi demonstracijami prestrašili. Zavedati se morajo, da naše ljudstvo ne bo nikoli in nikomur dovolilo barantati z njegovo zemljo.

Nato je tov. Abram opozoril tudi zaveznike, naj enkrat za vselej obračunajo z vsemi tistimi, ki žele danes ustvariti nekaj takega, kakor so nekoč Monakovo. Ob zaključku je dejal:

»Naj sliši naš protest tudi tržaški proletarijat, ki se je dolga leta boril ramo ob ramo z nami za svoje pravice in naj ne dovolí fašistični drhali, da bi ponovno prišla na oblast. Kakor smo ob izidu informbirovske resolucije znali odločno odgovoriti moskovski diktaturi, tako tudi danes odločno odgovorjamo naše ljudstvo italijanskemu imperializmu, ki steguje svoje kremplje po naši zemlji.«

Z zborovanja so med navdušenim odobravanjem poslali protestne resolucije Svetovni federaciji bivših borcev v Parizu, Glavnemu odboru Zveze borcev NOB v Beogradu in Glavnemu odboru Zveze borcev Slovenije v Ljubljani.

»Plačana in nahujskana fašistična drhal — piše med drugim v resoluciji Svetovni federaciji bivših borcev — razsaja ob podpori civilnih oblastí po mestnih ulicah, prepeva »Giovinezza«, napada slovenske šole in vpije stara gesla iz leta 1920 »Vogliamo Fiume, Pola e Dalmazia«. Inspiratorji vsega (tega, med katerimi je tudi bivši fašistični polkovnik škof Santnin, se poslužujejo starih metod organizatorjev fašizma, in sicer, da druge obtožujejo za to, kar sami delajo. Santninovo klevetanje mirnega prebivalstva našega okrožja in njegove oblasti velja za tiste, ki nimajo možnosti preverjati njegovih izjav.«

Resolucija nato poudarja, da išče Jugoslavija s polnim razumevanjem rešitev tržaškega vprašanja v inte-

resu obeh držav in da italijanska država sistematično odklanja vsak sporazum ter kot odgovor organizira neobzdrano iredentistično in sovražno gonjo proti njej. »Ta sovražna dejanja oficíelne Italije — nadaljuje resolucija — in njene osvajaške težnje jasno kažejo, da republikanska Italija ni nič (drugačna od poražene fašistične in da resno ogroža načela in demokratične pridobitve, za katere smo se borili in toliko žrtvovali. Naša dolžnost je, da opozorimo FIDAC na nevarnost, da postaja Italija že drugi v 30 letih nosilec in organizator fašizma v Evropi.«

»Mi, bivši borci mesta Koper — zaključuje resolucija — odločno protestiramo proti tistim, ki dopuščajo fašističnim ostankom nemoteno delovanje in vas prosimo, da opozorite člane Zveze o nevarnosti, ki jo predstavlja italijanski fašizem na pohodu proti miru. Dolžnost vseh antifašistov starih bojevnikov je, da ukrenej vse za preprečitev in uničenje fašizma, ki je že enkrat povzročil svetovni pokol!«

Po končanem zborovanju so se demonstranti uvrstili v dolg sprevod ter z zastavami, transparenti in godbo na čelu odšli po mestu, ves čas vzklikujoč Komunistični partiji Jugoslavije, tovarišu Titu ter bratstvu in enotnosti Slovencev, Italijanov in Hrvatov Istrskega okrožja.

ZBOROVANJE V PIRANU

O Tržaškem ozemlju mora odločati predvsem naše ljudstvo

Včeraj ob 17. uri je bila v dvorani Mestnega ljudskega odbora v Piranu slovesna podelitev odlikovanj 4 borcem NOB. V imenu JLA je odlikovanja podelil major Prošper Padovan.

Poleg borcev odlikovancev so prisostvovali slovesnosti predstavniki množičnih organizacij iz Pirana in veliko število občinstva, ki je napolnilo dvorano do zadnjega kotička.

V imenu Mestnega komiteja KP je navzoče pozdravil tov. Plinio Tomasin, ki je v svojem govoru obudil spomine na herojske podvige iz časov borbe in podčrtal zasluge borcev, ki so se borili v vrstah JLA za osvoboditev izpod fašističnega jarma. Ko je govoril o fašističnih izgredivih v Trstu in Italiji, ki so plod hujskaške politike rimske vlade proti socialistični Jugoslaviji, je rekel, da ima pravico pri odločanju o usodi tržaškega ozemlja predvsem naše ljudstvo in jugoslovanski narodí, s katerimi se je ramo ob ramo borilo.

Tov. Evgenij Brajković se je zahvalil v imenu odlikovancev in ostalih borcev, medtem ko je tov. Parenzan v imenu Mestnega odbora Ljudske fronte izjavil, da se bodo vsi frontovci Pirana borili do zadnjega proti onim, ki bi hoteli ogro-

žati pridobitve ljudske revolucije. Dejal je, da ne more z našo zemljo nihče več barantati.

Ob zaključku slovesnosti so navzoči sprejeli protestno resolucijo Mednarodni zvezi bivših borcev v Parizu, v kateri je med drugim rečeno:

»Ugotavljamo, da onemogoča gonja italijanskih šovinistov in iredentistov upostavitve dobrih odnosov med obema državama in škodi ne samo našim, temveč vsem svobodoljubnim narodom sveta. Borci, partizani NOB iz Pirana, ki so se že borili in zmagali nad fašizmom, pozivajo Mednarodno zvezo bivših borcev, naj posreduje preko svojih organov pri OZN in preko vlad zainteresiranih držav pri upravi cone A STO za odločno akcijo proti odgovornim elementom za fašistične izgrede ter za pravično rešitev tržaškega vprašanja v duhu neposrednega sporazuma med Italijo in socialistično Jugoslavijo.«

V ponedeljek zvečer bo v gledališču »Tartini« veliko množično zborovanje v znak protesta proti šovinistični iredentistični gonji in spletkam italijanske diplomacije zoper interese naše socialistične države.

Bivši borci NOB v Dekanih ne bodo nikomur dovolili da se ustvarja sovraštvo do socialistične Jugoslavije

V petek zvečer so se zbrali na protestnem zborovanju številni bivši borci Dekanov, ki so se borili v vrstah VII. in IX. korpusa in v prekomorskih brigadah. Za pred začetkom zborovanja je v dvorani, okrašeni s slovenskimi in italijanskimi zastavami z rdečo zvezdo, vladovala svečano razpoloženje. Bivši borci, med katerimi so mnogi sodelovali prav v borbah za osvoboditev teh krajev, so živahno komentirali zadnje dogodke v Trstu in Italiji in izražali svoje ogorčenje nad poskusi ponovne vspostavitve fašizma.

Zborovanje je začel predsednik krajevne organizacije Zveze borcev, nato pa sta govorila bivši komandant Kosovelove brigade Andrej Renar in tovariš Jože Križmanič. Tovariš Renar se je spominjal slavnih dni narodnoosvobodilne vlozbe oter oizredne požrtvovalnosti opartizanov. Poudaril je, da vse te žrtve ne smejo biti zaman in da v teh krajih, ki so jih osvobodili naši borci, ne bo nikoli več zavladal fašizem, hkrati pa ne bomo nikomur dovolili, da bi žalil naše tako težko izbojevalne pridobitve.

Nato je govoril tov. Križmanič o poskusih naše vlade, da bi se ustva-

rilo mirno sožitje v tem koncu Evrope ter o nesramnem odgovoru Italije, ki je roko sprave zamenjala s podpihovanjem in organiziranjem fašističnih in šovinističnih manifestacij. Vedeti moramo, da nekaj tisoč importiranih fašistov in iredentistov ter nekaj srednješolske mladine ne predstavlja tržaškega ljudstva, še manj pa njegove razredne in nacionalne borbe. Nikdar si to ljudstvo ni želelo priti pod Italijo, kajti dobro je vedelo, da Italija nima možnosti te kraje gospodarsko dvigniti. Taka je tudi sedaj situacija, ko gre Italiji zato, da s podlimi izgrediv pobere izkupicek na račun bližnjih volitev.

Oba govora so bivši borci sprejeli z dolgotrajnim odobravanjem, hkrati pa so še v diskusiji potrdili

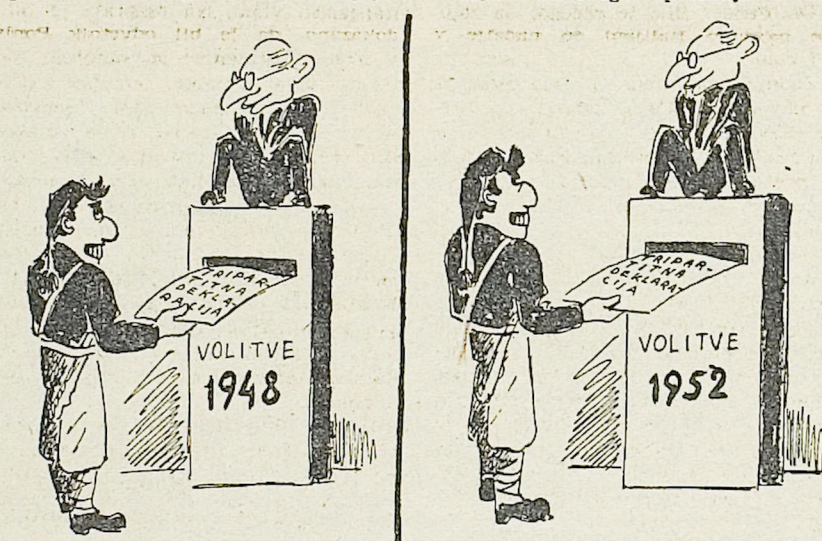
svojo odločnost, da ne bodo pustili klevetati svoje domovine in svojih velikih revolucionarnih pridobitev. Z zborovanja so poslali resolucijo Glavnemu odboru Zveze borcev Slovenije, v kateri med drugim poudarjajo: »Bivši borci tukajšnjih krajev, zbrani na protestnem zborovanju v Dekanih, se obračamo na Glavni odbor Zveze borcev Slovenije, da sporoči naši vladi naše prepričanje, da mora tu za vedno ostati Jugoslavija, kajti to zemljo so s težkimi žrtvami osvobodili borci IX. korpusa in IV. armade JLA. Obljubljamo, da smo v primeru napada še vedno pripravljeni prijeti za orožje, proti vsakomur, ki bi začel stegovati krepilje po naši zemlji.«

Zborovanje bivših borcev v Kortah

Včena je organizirala krajevna organizacija Zveze borcev protestno zborovanje proti iredentistični gonji, ki se ga je udeležilo okrog 40 bivših borcev NOB. Zborovanje je začel predsednik krajevne organizacije Zveze borcev, nato pa sta govorila bivši komisar prateče čete XV. belokranjske brigade Avrelj Kačič in bivši načelnik štaba bataljona Prešernove brigade Ivan Hribar. Poudarila sta, da so bivši borci in vse naše ljudstvo ogorčeni nad zadnjimi fašističnimi izgrediv v Trstu in Italiji in da so v vsakem trenutku pripravljeni braniti dragocene pridobitve narodnoosvobodilne borbe.

Po govorih tov. Kačiča in Hribarja so bivši borci z velikim odobravanjem sprejeli resolucijo, ki so jo po-

slali Glavnemu odboru Zveze borcev v Ljubljano. V resoluciji pravijo med drugim: »Politika, ki se danes pojavlja v Trstu po direktivah De Gasperi, predstavlja začetek novega fašizma. Prepričani smo iz lastne prakse, da si noben Tržčan ne želi priti pod stari fašistični režim, ali z drugimi besedami pod novo demokracijo italijana. Tržčani dobro poznajo take šovinistične izpade in vedo na čigav mlin teče voda. Podobne stvari so jim znane že iz Giuntovih časov, ko so fašisti požgali slovenski dom v Trstu. Borili se bomo in z nami se mora boriti vse narodno človeštvo, da se prepreči in v kali zatro vsa takšna dejanja, ki škodujejo miru in bratskemu sodelovanju vseh narodov sveta.«

KAKSNA PA JE NADALJNJA PERSPEKTIVA ...?

VODIJO V RIM...

paralelno z italijansko diplomatsko mislijo v Trstu.

Conte Cavourio pošilja prošnje za potovanja v Italijo v preverjanje in odobritev na CLN. Tamkaj takšne prošnje dobijo dokončno privolitev ali ne. CLN odloča tudi o tem, ali dobi fašist iz Poreča, Rovinja in ostalih predelov »cittadinanza« in »residenza« v Trstu. Odtod torej takšen dvig italijanskega prebivalstva v coni A Tržaškega ozemlja. Etnična in volilna geometrija dobiva v pisarnah CLN svojo dokončno formo. Špijonski center ima tudi v zoni A svoj »specifični delokrog«. Po vseh teh dejstvih se je potrebno temeljito zamisliti in odgovornim krogom nakazati to dejavnost. Vprašanje se postavlja, ali gre to z vednostjo najodgovornejših? Na procesu ugotovljena veriga zvez vohunskega centra v coni A nakazuje tudi conskega predsednika Palutana in kričavega župana Bartolija. Ob vseh jokavih izbruhih in smešnih izpadih je človek imel vtis, da je tržaški župan v sporu s sleherni resnostjo in razumom, vendar je o takšnem stanju treba spremeniti t. mnenje. Vohunstvo je nevarnejša zadeva!

Oglejmo si še, kako stoji stvar s preganjanjem »italianità«. Po izjavah obtoženega Degrasija in Beneditija so uradni predstavniki na konferencah večkrat zahtevali, da italijanski prosvetni delavci sabotirajo prosvetno in kulturno dejavnost. Torej »italianissimi«, ki naj bi branili »italianità« v coni B pred navalom »Balkancev«, dajejo direktno za poneumljanje italijanskih otrok. To je potrebno za jutri, ko »pride Italija«, so jim dejali. V bodočem »italijanskem raju« so potrebni neumni ljudje. Tudi to razumemo, zakaj je to potrebno v računih italijanske fašistične birokracije, contijev, padronov itd. Vprašanje je samo v tem, v koliko jim bo delovno ljudstvo realizacijo tega programa dovolilo.

Na zadnjih manifestacijah so delavci, žene in mladinci po koprskih ulicah nosili parole: »Očistimo naše šole izdajalcev.« To bo torej odgovor našega delovnega človeka na papirnate plane vohunskega centra v Trstu. Jasen zaključek razprave je tudi v naslednjem: obtoženi se predstavljali samo posameznike v zelo razporejeni mreži CLN, a njihovo špijonsko in škodljivo delova-

nje samo del sovražnega delovanja te špijonske organizacije. Ni se torej čuditi, da so po prvih aretacijah pobežnili: dr. Sema Paolo, Odon Mario, Giraldo Mario, Ravalico Felice in ostali. Za gospodo okoli »Giornale« in »Messaggero« novi »martiri« in »eroi d'italianità«. Naši delovni ljudje jih poznajo in odgovarjajo: še odločneje bomo nastopili proti vsem špijonom!

Brez dvoma bo v bodoče naloga vseh nas, sindikalnih in frontnih organizacij, da bomo budno spremljali na terenu vse pojave škodljivega delovanja in čimprej očistili naš istrski vrt plevela.

Zadnje divjanje fašističnih škvader v Trstu, vohunsko delovanje istrskega CLN v Trstu oboje organizirano od same italijanske vlade v Rimu, pa ne samo nam, temveč vsemu demokratičnemu človeštvu kažejo, da fašizem v Italiji dviga glavo, da je Trst samo točka, odkoder bi lahko šli naprej na Fiume, Zara — Dalmazia, Montenegro itd. Lekcija v zadnji vojni ni bila dovolj prepričljiva. To naj zavezniki upoštevajo in uvidijo, da vsa pota vodijo v Rim.

Z VELIKEGA PROTESTNEGA ZBOROVANJA V KOPRU

Ekspoze Lea Matesa v zvezni skupščini

V razpravi so sodelovali tudi Ivan Regent, Diminić in Massarotto

(Nadaljevanje s 1. strani)

role o Istri, Dalmaciji itd., ki jih iz Italije prenašajo v svet, igra zelo vidno vlogo tudi Vatikan. Druga stvar je, da italijanska vlada ne pokaže, da želi razumeti, da mi ne moremo pristati na razgovore na podlagi tripartitne deklaracije.

Italijanska vlada je odbila tudi zadnji jugoslovanski predlog o ustanovitvi STO pod jugoslovanskim in italijanskim nadzorom, ki bi dokončno rešil to vprašanje. Sporazumna rešitev STO bi odprla pot za prijateljsko sodelovanje med obema državama na vseh področjih. To bi bilo v obojestranskem interesu in bi pomenilo velik prispevek k ohranitvi in utrditvi miru v tem delu sveta. Poleg tega bi odstranitev tega spora in paralelna rešitev drugih vprašanj ustvarila takšno situacijo, v kateri bi naša vlada brez rezerve lahko podpirala prizadevanje Italije, da se osvoboditi tistih obveznosti mirovne pogodbe, ki jo postavljajo v neenakopraven položaj z drugimi državami.

Jugoslovanska vlada smatra plebiscit za eno izmed mogočih rešitev tržaškega vprašanja, toda ne prej, dokler se ne popravi tisto, kar je na škodo Jugoslavije bilo napravljeno z dolgotrajnim raznarodovanjem Slovencev na tržaškem ozemlju. Jugoslavija smatra tudi, da se tržaško vprašanje ne more rešiti na način kakor je to predvidevala mirovna pogodba z Italijo, ker je razvoj dogodkov pokazal, da je taka rešitev nerealna. Jugoslovanska vlada je obdržala svoje prejšnje stališče, da je treba vprašanje STO rešiti med Italijo in Jugoslavijo na podlagi dvostranskih pogajanj.

Poudaril je dalje važnost pravilnega odnosa do nacionalne manjšine za ostvareitev dobrih sosednih odnosov.

Jugoslavija se zavzema za dobre odnose z vsemi zapadnimi državami, nadalje je Lea Mates naglasil delo jugoslovanske delegacije na sešdanju OZN ter zaključil, da se je Jugoslavija vedno zavzemala za sistem kolektivne varnosti ter za povečanje ugleda OZN.

V razpravi je nato prvi govoril slovenski ljudski poslanec Ivan Regent. Pozval je jugoslovansko vlado, da odločneje nastopi, kada gre za vprašanje STO. »Nikdar ne smemo pozabiti«, je dejal tovariš Regent, »kakor so desetletja postopali s Slovenci in Hrvati na področju Italije. Ne smemo pozabiti zatiranja, ki ga mora še danes trpeti naša narodna manjšina v Italiji.«

Dalje je označil kot veliko sramoto za Italijo, da dopušča procese, kakor je na primer proti garibaldincem v Lucii.

Govoril je tudi o sklicanju londonske konference za sodelovanje Italije pri upravi anglo-ameriškega področja STO. Regent je poudaril, da bi pri vsem tem, kar se dogaja v Trstu in Italiji morala biti na to konferenco povabljeni tudi Jugoslavija. Ob zaključku je Regent poudaril, da mo-

ra biti Jugoslavija energična proti Italiji, da bodo italijanski voditelji in vsi tisti, ki so proti sporazumu med Jugoslavijo in Italijo domeli, da so jugoslovanski narodi svobodni in jih ne morejo zastrašiti nikakršne demonstracije, temveč bodo z vsemi silami branili svojo svobodo in neodvisnost.

Za poslanca Ivanom Regentom je govoril še Dušan Diminić, poslanec za Reko in Istro, Giusto Massarotto, zastopnik Italijanov, in drugi, ki so vsi ostro obsojali ekspanzionistično

politično italijanske vlade, ki ustvarja v Italiji atmosfero, kakršna je bila pred drugo svetovno vojno. Zastopnik Italijanov Giusto Massarotto je govoril v italijanski in ostro obsodil imperialistično politiko sedanje italijanske vlade ter izjavil, da italijanska predmeta samo preko trupel italijanske narodne manjšine, ki je solidarna z ostalimi jugoslovanskimi narodi, lahko ostvari svoje cilje.

Skupščina bo nadaljevala z delom v ponedeljek, ko bo verjetno govoril zunanji minister Edvard Kardelj.

DEMONSTRACIJE V BEOGRADU

Tržaškega vprašanja ni mogoče rešiti brez Jugoslavije

BEOGRAD, 29. marca.

Nad 100.000 Beograđanov je danes protestiralo proti vojnim hujšakem v Italiji, ki želijo rešiti tržaško vprašanje na način, kot sta ta vprašanja reševala Hitler in Mussolini. Niti 27. marca 1941, ko je svobodoljubno beograđsko ljudstvo odgovorilo Hitlerju in Mussoliniju, se ni zbralo toliko ljudi na Tucovicem trgu. Z vseh beograđskih ulic so se zlivale množice z zastavami in transparenti, na katerih so bila izpisana gesla: »Tržaškega vprašanja ni mogoče rešiti brez Jugoslavije«, »Dol s podpihvalci nove vojne«, »Dol s neofašisti in cominformisti!« in podobna. Na veličastnem zborovanju je vrsta govornikov izjavila, da Jugoslavija ne more dovoliti, da Italija sodeluje pri upravi Trsta, niti, da pripeljejo Italijani svojo vojsko v Trst. »Treba je opozoriti pešene ljudi na zapadu«, je rekel univerzitetni profesor Ksenofon Sohovič, »da je italijanska vojska bila na drugi strani banika.« Član Centralnega odbora ESJ Radi-voj Dokič je dejal, da država, kakršna je Italija, ne more biti članica OZN, dokler ne rešijo osnovnih vprašanj, kot so vprašanja pravice narodov in človeka. Nad 10.000 beograđskih študentov je manifestiralo proti imperialistični politiki italijanske vlade in z zborovanja poslalo maršalu Titu brzojav, v katerem je med drugim rečeno:

Jugoslovanski narodi so priča, kako že več kot 10 dni fašisti skupno s kominformisti v Italiji, podžigajo od italijanskih vladnih krogov, prireajo iredentistične manifestacije in fašistične parade, naperjene proti Jugoslaviji z osvajačnimi gesli pohoda na Trst in celo na jugoslovanska obalna mesta.

Demonstracije so bile naperjene proti kominformističnim poizkusom, da iz tržaškega vprašanja izklesajo koristi za Moskvo. Ljudska milica je blokirala vsa postopja kominformističnih držav in poslopje italijanskega poslanstva. Teda demonstracije so potekale v najlepšem redu. Tuje informacijske agencije poudarjajo v poročilih o manifestacijah, da so današnje manifestacije doslej naj-

večje, kar jih je bilo kdaj koli v Beogradu.

Ogorčena protestna zborovanja so bila danes tudi po Hrvatski in ostalih jugoslovanskih republikah. V Zagrebu so demonstrirali študenti in Društvo Istranov in Primorcev v Zagrebu. Velike demonstracije so bile tudi v ostalih jugoslovanskih mestih, v Mariboru, Sarajevu, Zenici, Tuzli in drugod.

Protesti v Ljubljani in po ostalih naših krajih

LJUBLJANA, 29. marca. — Danes je bila v Ljubljani protestna seja Sveta pravne fakultete zaradi zadnjih dogodkov v Trstu ter ukrepi zavezniške vojaške uprave o razpisu občinskih volitev v coni A knjižjo dolžbe mirovne pogodbe z Italijo. Tu gre objektivno za podporo in poštuhu italijanskim iredentistom, ki namenoma spodnirajo dobre sosedne odnose med Jugoslavijo in Italijo in skušajo v tem občutljivem delu sveta kršiti načela Organizacije Združenih narodov, o miru in varnosti, ki sta nedeljiva.

Na protestni seji Sveta ljubljanske pravne fakultete so sprejeli resolucijo, ki jo bodo poslali jugoslovanskemu zunanjemu ministru Edvardu Kardelju. V resoluciji je rečeno, da so izgredi in demonstracije v Trstu in Italiji v zadnjih dneh izzvali val ogorčenja v naši domovini in tudi v drugih državah. Pravna fakulteta ljubljanske univerze smatra za umestno, da dvigne svoj glas proti vsakemu poizkusu, da se brez sporazuma spremeni sedanje stanje na STO.

Včeraj zvečer je bilo na ljubljanski univerzi protestno zborovanje o zadnjih dogodkih v Trstu in Italiji. Študentje ljubljanske univerze in množičevilni prebivalci Ljubljane so obsodili profašistične tržaške izgrede, kakor tudi poizkus De Gasperijeve vlade, da si z diplomatskimi manevri prisvoji Trst. Velika protestna zborovanja so bila danes tudi v Ajdovščini, v velikih mariborskih tovarnah in drugod. Zlasti ogorčeno je prebivalstvo slovenske-

V BERTOKIH SO ZBOROVALI bivši koloni

(Nadaljevanje s 1. strani)

od Kopra do Beograda. Popolnoma jasno je, da se vprašanje Trsta ne more rešiti mimo in proti interesom Jugoslavije, mimo in proti volji prebivalstva tržaškega ozemlja. Da razgrajanje fašističnih skvadrov CLN in MNS u Trstu pomeni jasen dokaz, ki mora vznemiriti ves svet, da postaja Italija že drugi v tridesetih letih organizator in inspirator fašizma v Evropi. Tisti, ki daje injekcije in potuho razvijajočemu se fašizmu, bo kmalu postal sam žrtev, kot je bil to primer v nedavni preteklosti, kajti mroljubni narodi niso pripravljeni molče tolerirati izzivanja in hujškanja na vojni. Da ne bomo dovolili, da bi se »v.a. fact« Italija polastila Trsta in tako po njenih zamislih odračunala Jugoslaviji drobtinico velike pojedine. Italijanskemu imperializmu je treba streti glavo, če hočemo mir. In eno glavnih sredstev za razvoj fašizma in imperializma v Italiji je Trst, ki ga spretno izkorišča kot nekaj italijanski nacionalni problem, kar ni in nikoli ni bil. Rešitev je zelo enostavna: upoštevati je treba mnenje in želje pristnih Tržčanov in odločiti. Tržčani nočejo Italije.

Po govoru tovariša Beltrama sta v razpravi govorila bivši kolon Melhior Novel in vrtnar Anton Brajnik. Novel je dejal, da v Italiji in Trstu na vse

pretege kričijo, da je treba osvoboditi to »zatirano in mučeno« zemljo, mi jim pa odgovarjamo, da smo to zemljo osvobodili že pred petimi leti, ko smo dobili nazaj svoja polja in hiše in pogladi izkoriščevalce. Tovariš Brajnik je delj časa govoril o izkoriščanju kolonov pod Italijo in med drugim navedel, da je kapitalist Nobile zaslužil pri enem kolonu 20 krat toliko, kakor je zaslužila vsa kolonova družina. Poleg socialnega izkoriščanja so bili koloni tudi v stalni nevarnosti, da jih pošljejo neznano kam.

Ob zaključku zborovanja so med drugim odobravanjem prečitali resolucijo Zvezni skupščini FLRJ, v kateri poudarjajo bivši koloni koprškega okraja da bodo vedno stali na braniku pridobitev ljudske revolucije in v borbi za ohranitev miru v svetu, hkrati pa zahtevajo, da se s konkretnimi ukrepi onemogoči ponovna restavracija fašizma.

Ureja uredniški odbor. Odgovorni urednik Milko Stolja. Tiska tiskarna »Jadrana« v Kopru.

Naslov uredništva in uprave: Koper, Santorijeva ulica 26, tel. 170, poštni predal 2. — Stevilka tekočega računa pri Istrski banki v Kopru 06-909-171. Podružnica: Postojna, Gregorčičev drevored 5, tekoči račun pri podružnici NB v Postojni št. 650-90322-0.

Letna naročnina 500 din, polletna 250 in četrtletna 130 din.

Slovenci na Jadranu

Od Portoroža do Devina galeb potaplja v val perot. Po tebi, srebrna gladina, je plul zaslužjeni galjot.

Galeje šle so čez valove, Slovenec uklenjen je veslal. Mu tujec je koval okove, beneški lev gospodoval.

Iz kraških borov, vinogradov, iz temnih istrskih gozdov, iz trtnih, oljkinih nasadov vse tujec vozil je — domov.

Stoletje je galeje vzelo, odplaval leve je Jadran. Na svoje morje gleda smelo naš človek: Kraševce, Istran.

Kubejski

SANTIN JE POZABIL MI PA NE BOMO NIKOLI!

Naš dopisnik je obiskal Pavla Pribea v Smarjah z namenom, da pivo kaj za bralce »Slovenskega Jadrana« iz časov, za katere vedo naši mladi ljudje le iz pripovedovanja starejših.

Pavel Pribea se spominja »Legge Nazionale« še iz avstrijskih časov. Seveda jo je podpirala italijanska vlada. Občina Pomjan — sedaj Smarje — ni imela niti enega Italijana med svojimi prebivalci, kljub temu pa je bil uradni jezik na občini italijanski. Dokler je bila občina Pomjan združena z Marčezigami, so na občini govorili slovenski. Ko pa je začela delovati Lega Nazionale, so goldinarji in podkupovanja opravili proje, Smarje je sicer imelo svojo slovensko šolo od leta 1860 naprej, toda ostale vasi šole niso imele in ljudje so bili nepisumni. Pribea se spominja tudi Bartolicha, ki izvira po svojem dedu iz Voloske. Bil je ministrant in duhovnik mu je svetoval, naj ga da oče v šole. Njegov oče je bil že taklo do ušes zadolžen pri italijanskem odvetniku dr. Pinu Gambiniju. Ko je poprosil za posojilo, da bi lahko dal sina v šole, mu je le-ta dejal:

»Zakaj ga ne daš v našo Lego Nazionale, zakaj bi za njega plačeval?«

Ko so ga izsolali, so ga italijan-

ski krogi poslali v Smarje in pri volitvah je Bartolich zmagal. Seveda je stala večina njegovih glasov po 10 goldinarjev.

»Pisali smo leto 1908,« je nadaljeval po daljšem prenišljevanju Pribea, »ko sta se ustanovili šoli v Pomjanu in Gerzolah. Takrat je Lega Nazionale ustanovila italijansko šolo v Kerkavčah. S podkupovanjem so dosegli, da je šola obiskovalo 14 otrok. Ostali otroci so hodili v šolo k slovenskim duhovnikom, ki so jih učili materinskega jezika. Leta 1915 je italijanski šoli Lega Nazionale seveda odklenkalo, ker jo je avstrijska vlada zaprla zaradi italijanske vojne napovedi.«

»Kaj pa po vojni, tovariš Pribea, ko je avstrijsko oblast v teh krajih zamenjala italijanska?«

»Seveda so takoj začeli Italijani preganjati Slovence. Takrat so se prideli za slovenske učitelje in za slovenske besede čim časi. Nekateri učitelji so odšli v pokoj, drugi pa v Jugoslavijo, ker bi sicer morali

pručevati v italijanski. Ko se je pojavil fašizem, tudi v cerkvi ni bilo več slišati slovenske besede. Pretepi, požiganja in internacije so bile na dnevnem redu. Slovenske domačije so prihajale druga za drugo ma bobem. Fašisti so oskrunjali tudi cerkve. Bilo je leta 1928 ... «

»Ma, ne! Prej ... « ga je prekinila žena ob ognjišču.

»Ma, ni res, kdaj je bil župnik Cerar ... Ne spominim se točno, ali je bilo 1928. ali 1927. Bilo je takrat, ko so bili tukaj misijonarji, ki so pridigali v slovensčini. Poklicali so jih na občino, jih pretepli in z broami odgnali. Primorali so jih, da so odšli pridigali v italijanski. V nedeljo, ko je bil zaključek misijona, je prišla pa drhal iz Trsta: De Petris, tedanji komisar občine Smarje, Almerigogna, fašistični kapetan, živnozdnavnik Senica — oziroma Senizjo —, Bacci in še več fašistov iz Kopra jim je načelovalo. Prišli so v Smarje prav ob času zaključka misijona in pričeli vpiti: »Fora sciavi, andate fora a Lubia-

na, qui non è posto per voi!« Živnozdnavnik Senica je pred cerkvijo, kjer so prodajali svetinjske, molitvenike in podobno, prevrgel prodajalno mizo in vse poteptal z lastnimi nogami. Prodajalca je sklofotal, da je moral takoj v bolnico po pomoč. Vse poti do cerkve so zaprli, ljudi pa nagnali na trg, kjer stoji danes zgradbni dom. De Petris je kričal:

»Dajtele so vam govorili sciavi, sedaj bomo pa jaz. Sicer v italijanskem in ne kot doma govorim otrokom, ampak gramatično italijanski. Prepričan sem, da ne bo nikogar, ki me ne bi razumel.«

»No! ... « so zarjuli fašisti. — Mi smo bili zadovoljni, ker je s tem povedal: res nihče ne bo razumel.

De Petris je nadaljeval: »Potrebno je, da že enkrat izgine ta gnusni jezik; kdor ga govori, naj gre preko meje v Ljubljano. Tukaj je Italija, ki si je s krvjo svojih sinov pridobila to zemljo in bo tukaj ostala!«

»Toda Italija ni tukaj ostala in z njo je popihal tudi De Petris.«

Zakaj je Santin takrat molčal?

Zopet je povzel besedo Pribea:

»Santin, ki je bil takrat na Reki, ni z besedico omenil teh stvari, danes pa blati našo ljudsko oblast. Kako more ta nesramni Santin govoriti o preganjanju cerkve pri nas, »pozabila« pa je, kaj so delali hajduki, s katerimi je bil najtesneje povezan on sam.

Leta 1932. je bil izgnan Cerar. Takrat so vpili: »Če nimate drugega, z gnilihi jajci in krompirjem ga izženite preko meje! ... « Zamenjal ga je Sinca, po očetu Kraševce, po materi Gradčan iz Avstrije. On pa Italijan ... Prepovedal je petje slovenskih pesmi v cerkvi in prvo nedeljo v oktobru je 12 deklet zapelo v slovenskem jeziku, župnik je dal cerkev zapreti za tisti dan, dekleta pa so morala pred sodišče in vsaka je dobila po 2 meseca zapora, češ da so povzročale nered v procesiji. Takih primerov je bilo, da bi človek tri dni pisal. Samo če je kdo v slovensčini vzdihnil, so ga že pretepli ... « je končal Pribea svoje pripovedovanje.

»Pa še to!« je dodal. — »Škoda, da Santin tudi tega ni omenil v svoji brzojaki Spellmanu. Mi toga ne bomo nikoli pozabili.«

OKRAJNI ODBOR SIAU

ŽELI VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU OBILO SREČE IN USPEHOV V NOVEM LETU.

Povečajmo v novem letu naše napore za čimprejšnjo izgraditev socializma in za dokončno priključitev k naši domovini.

OKRAJNI KOMITE ZVEZE ANTIFAŠISTIČNE MLADINE V KOPRU

želi v novem letu vsem svojim članom mnogo sreče in še večjih uspehov pri premagovanju vseh težav za izgradnjo socializma in na vseh področjih naše dejavnosti

PODZVEZA SHPZ V KOPRU

želi vsem svojim članom, prosvetnim društvom in vsem kulturnim delavcem sreče in še večjih uspehov v novem letu.

*Srečno in uspeha polno
novo leto 1952 želi*

IZVRŠILNI ODBOR ISTRskega OKROŽNEGA LJUDSKEGA ODBORA

*vsemu delovnemu
ljudstvu Istrskega
okrožja*

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR KOPER

ooo

ŽELI VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU
SREČNO IN USPEHA POLNO NOVO LETO 1952

UPRAVA PODJETJA LI=PA

s svojimi poslovalnicami v Kopru, Izoli, Piranu,
Portorožu in Bujah
želi vsem svojim odjemalcem prav srečno in
uspeha polno novo leto 1952

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR SEŽANA

želi srečno novo leto vsem krajevnim ljudskim odborom, vsem političnim organizacijam, kmetijskim zadrugam in KDZ ter vsem delovnim kolektivom mnogo uspehov pri nadaljnji socialistični graditvi naše domovine

GRADBENO PODJETJE — KOPER

»I. MAJ«

izvršuje vsa gradbena dela, adaptacije in novo-gradnje po najnižjih dnevni cenah. — Želi svojim
klijentom srečno in veselo novo leto 1952
ker se priporoča

KOLETIV
PIRANSKIH SOLIN

želi vsem svojim odjemalcem
uspeha polno novo leto 1952

MESTNO
TRGOVSKO
PODJETJE
TOLMIN

želi vsem odjemalcem in delovnim kolektivom
srečno novo leto 1952

OKRAJNO PODJETJE

ZA PREDELAVO MESA
V POSTOJNI

želi vsem delovnim kolektivom uspehov polno leto 1952

**UPRAVA
LJUDSKEGA
GLEDALIŠČA
V KOPRU**

* * *

vsem svojim obiskovalcem
in ljubiteljem gledališča

* * *

**želi
srečno
in uspehov
polno novo leto**

PODJETJE ZA RAZDELJEVANJE
FILMOV V ISTRSKEM OKROŽJU

GLOBUS

ŽELI VSEM UPRAVAM KINOV IN OBISKO-
VALCEM KINEMATOGRAFOV
SREČNO IN USPEHA POLNO LETO 1952.

OKRAJNO

splošno trgovsko podjetje
POSTOJNA

Vse vrste kmečkih pridelkov, drva, tesane
trame, rezani las jelovino, hrastovino, bu-
kovino, breskovino itd. Opeke, cement itd.
dobite pri nas. Bavi se z izvoznim in
uvoznim blagom

Vsem cenjenim odjemalcem in dobaviteljem želi
srečno novo leto 1952

KRAJEVNI LJUDSKI ODBOR
VANGANEL

želi vsemu delovnemu ljudstvu srečno in
veselo novo leto 1952

ZVEZA BORCEV

PADNA

čestita vsem zvezam
borcev Koprškega
okraja
srečno novo leto

Mladinsko
kulturno-umetniško
društvo

»FRANCE BEVK«

Sv. Peter - Nova vas
želi vsem članom Sv. Peter -
Nova vas ter vsem prosvetnim
in kulturnim društvom srečno
in uspešno polno NOVO LETO

CENTER TISKA

Upravlja:

**La Nostra Lotta
Slovenski Jadran**

K O P E R

Telefon št. 128

Pri nas dobite vseh vrst časopise:

Dnevnike:

Slovenski poročevalec
Ljubljanski dnevnik
Primorski dnevnik
Borba
Vjestnik
La Voce del Popolo
Il Corriere di Trieste

Gospodarstvo

Kerempuh
Il Progresso
Tovariš
Nogomet
Narodni šport
Nova Gorica

Mesečnike:

L'Illustrato
Horizont
Jugoslovanski mornar
Il Pioniere
Naša žena
Naša moda
Pomorstvo
Piazza Grande
Sport
Tecnica e Sport
Vie Giovani

Tednike:

Naprijed
Ljudska pravica
Pavliha
Hrvatski glas
Nedeljne informativne novine
Mladina
Polet
Ilustrovani vjestnik
Jež

VABILO

na

II. REDNI LETNI ZBOR

Upravni odbor okrajne zadrugne poslovne zveze za okraj Koper je na svoji redni seji z dne 24. dec. sklenil, da na podlagi 18. člena pravil okrajne zadrugne poslovne zveze skliče svoj II. redni občni zbor, ki bo dne 15. januarja v Kopru v veliki dvorani gledališča »Ristori« v ulici Verdi. Zbor se začne ob 8. uri dopoldne.

Dnevni red:

1. Začetek zbora, izvolitev delovnega predsedstva, zapisnikarja in dveh overovalcev zapisnika.
 2. Izvolitev verifikacijske in volilne komisije ter komisije za izdelavo predloga sklepov.
 3. Poročila:
 - a) poročilo upravnega odbora o delu kmetijskih zadrug in drugih zadrug ter Zveze in o bodočih nalogah zadrugnega sektorja;
 - b) poročilo o sklepnem računu;
 - c) poročilo nadzornega odbora;
 - d) poročilo verifikacijske komisije.
 4. Diskusija o gornjih poročilih.
 4. Razrešitev upravnega in nadzornega odbora.
 6. Volitve upravnega in nadzornega odbora.
 7. Ustanovitev zadrugnega podjetja in sprejem pravil.
 8. Predlog proračuna za 1952. leto.
 9. Pritožbe in predlogi.
 10. Sklepi.
 11. Razno.
- Sklepni računi so navpogled pri predsedstvu Zveze.

Po členu 19. pravil je občni zbor sklepčen, če so na njem zastopane vsaj 2/3 deležev, v nasprotnem primeru se občni zbor vrši 14 dni pozneje z istim dnevnim redom, na istem mestu in ob isti uri.

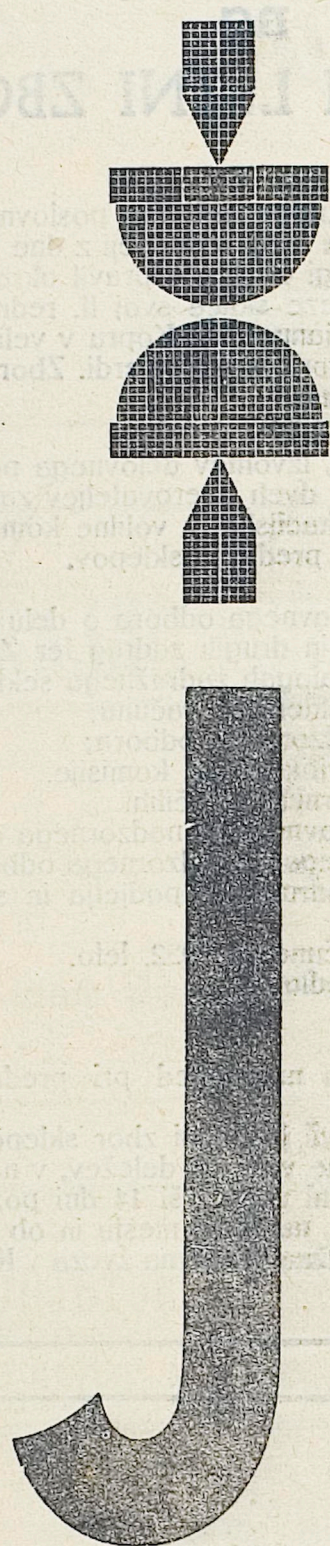
Okrajna zadrugna poslovna zveza v Kopru.

RUDNIK

ŽIVEGA SREBRA

IDRIJA

Njen delovni kolektiv ter sindikalna podružnica želita delovnim kolektivom in vsemu delovnemu ljudstvu obilo uspehov in sreče v novem letu 1952

TISKARNA

KNJIGOVEZNICA

JADRAN

K O P I E R

V NOVEM LETU 1952

želimo vsem članom kolektiva in
vsem delovnim ljudem obilo sreče
in mnogo uspeha pri gradnji
socializma v naši domovini

**Priporoča se za izdelavo vseh vrst tiskovin, lepakov, knjig,
časopisov v eno ali večbarvnem tisku ter za knjigoveška dela**

Krajevni ljudski odbor v Sv. Luciji

želi vsemu delovnemu ljudstvu svojega območja srečno novo leto in želi vsem mnogo uspehov pri gradnji in utrjevanju ljudske oblasti in socializma

Krajevni ljudski odbor KAMPEL - SALARA

želi vsem delovnim prebivalcem srečno novo leto v skupni borbi za izgradnjo socializma

Krajevni ljudski odbor v Sv. ANTONU

želi vsemu prebivalstvu območja obilo uspehov v novem letu v skupni borbi za izgradnjo socializma

Riba - Izola

s podružnicami v Novem gradu, Umagu in Piranu želi vsem delovnim ljudem v okrožju mnogo uspeha v novem letu pri izgradnji socializma

TRGOVINA S TEKOČIMI GORIVI IN MAZIVI **ISTRA - BENZ**

s sedežem in glavnim skladiščem v Kopru, podružnicami v Izoli, Piranu, Bujah, Umagu in Novem gradu, z odsekom za pline v Kopru, želi vsem cenjenim odjemalcem srečno novo leto

Delavski svet, upravni odbor in sindikalna podružnica podjetja **VINO** v Škocjanu

želijo uspešno novo leto celotnemu delovnemu kolektivu, odjemalcem in komitentom.
Odlične alkoholne pijače istrskega izvora nabavite lahko v večjih količinah v vinski kleti v Škocjanu.

KRAJEVNI LJUDSKI ODBOR v ČEŽARJAH

želi vsemu prebivalstvu svojega območja obilo uspeha v bodočem letu v skupni borbi za izgradnjo socializma

OKRAJNI ODBOR ZVEZE BORCEV KOPER

želi vsem članom in delovnemu ljudstvu okraja mnogo uspeha pri delu v letu 1952

Kmetijska obdelovalna zadruga **Kampel - Salara**

želi vsem zadružnikom v novem letu mnogo uspeha pri ustvarjanju zadružne skupnosti

KMETIJSKA ZADRUGA v NOVI VASI

želi vsem svojim odjemalcem in članom srečno NOVO LETO

KRAJEVNI LJUDSKI ODBOR Sv. PETER

želi vse najboljše prebivalstvu svojega območja v letu 1952 v skupni borbi za izgraditev socializma

Kmetijska zadruga z o. j.

TELEF. 17

IZOLA

Vsem svojim članom in cenjenim odjemalcem želimo obilo uspeha v našem kmetijstvu v letu 1952

KMETIJSKA ZADRUGA z o. j. ŠMARJE

želi vsem članom in odjemalcem srečno NOVO LETO v skupni borbi za zgraditev socializma

Podjetje ODPAD

čestita za NOVOLETNE PRAZNIKE vsem delavcem in jim želi obilo uspehov pri graditvi socializma v letu 1952

Podružnice: Piran, Izola, Buje, Umag in Novi grad

«AGENCIJA - KOPER»

LJUBLJANA - Dapčevičev trg št. 2

Telefon 50-98, tek. račun NB 604-69603-0

Poštni predal 274

želi v svojem kakor tudi v imenu zastopanih podjetij vsem svojim odjemalcem v novem poslovnem letu obilo uspeha

AMPELEA, Izola
ARRIGONI, Izola
ATTILIO DE LANGLADE, Koper
PRERAD, Portorož
OMNIA, Koper
FRUCTUS, Koper
SALVETTI, Piran
VINO, Koper
VINO EXPORT, Umag
VINARSKA ZADRUGA, Buje
CORRADO, Koper
ISTRA-BENZ, Koper
STIL, Koper
TOVARNA ŠČETK IN METEL, Koper
ZENA, Koper
SPLOŠNA TRGOVSKA, Koper
UPRAVA PIRANSKIH SOLIN, Portorož
BRODOGRADILIŠČE, Piran
«AGRARIA», Koper
MESTNO TRG. PODJ. »EGIDA«, Koper
MESTNO PODJETJE ZA
LOKALNO GOSPODARSTVO, Koper

Radio jugoslovanske cone Trsta

želi vsem svojim poslušalcem srečno in uspehov polno novo leto 1952.

želi vsem svojim zavarovancem mnogo uspehov
v letu 1952

Mestni ljudski odbor V PIRANU

želi vsem prebivalcem mesta mnogo uspeha
v prihodnjem letu pri združitvi vseh sil
za zgraditev socializma

Mestno trgovsko podjetje V PIRANU

želi vsem odjemalcem, gostinskim obratom, trgo-
vinam, pekarnam in vsem ostalim uspešno novo leto

Mestni ljudski odbor V PORTOROŽU

želi vsemu delovnemu ljudstvu, delovnim kolek-
tivom in trgovskim obratom mnogo uspeha
v novem letu

Mestno gospodarsko podjetje V IZOLI

vošči vsem svojim odjemalcem in delavcem srečno
novo leto in uspešno delo pri izgradnji socializma

Sindikalna podružnica *Arrigoni* • IZOLA •

želi mnogo uspehov celotnemu delovnemu
kolektivu v letu 1952

AVTOPODJETJE

“ADRIA” KOPER

z mehanično delavnico, trgovino z deli vozil in
številnimi prevoznimi sredstvi izvršuje veliko
nalogo v našem gospodarstvu
želi celotnemu delovnemu kolektivu srečno
novo leto

OKRAJNI SVET

Zveze enotnih razrednih sindikatov V KOPRU

želi vsem svojim članom srečno novo leto 1952
želi jim še večjih uspehov na političnem in gospo-
darskem področju pri graditvi socializma in boljše
bodočnosti jugoslovanskih narodov

Kmetijska zadruga v Sv. ANTONU

želi vsem svojim zadržnikom
kmetijskemu kolektivu in
kmetijskim obdelovalnim za-
drugam v našem okrožju
mного uspehov
v NOvem LETU

Kmetijska zadruga v KORTAH

želi vsem odjemalcem, svo-
jim poslovalnicam in ostalim
uslužbencem SREČNO NOVO
leto

Krajevni ljudski odbor v KORTAH

želi vsemu prebivalstvu svo-
jega območja uspešno izvedbo
skupnih nalog v NOvem LE-
TU v skupni borbi za izgrad-
njo socializma

Kmetijska zadruga v PORTOROŽU

želi vsem svojim odjemalcem,
svojim uslužbencem in za-
družnikom ekonomije srečno
NOVO LETO

Okrajno kmetijsko šolsko podjetje Škocjan pri Kopru

želi svojemu kolektivu in
svojim odjemalcem obilo u-
spehov v NOvem LETU

DELOVNI KOLEKTIV GRADBENEGA PODJETJA

EDILIT IZOLA

želi mnogo uspehov vsem delavcem kolektiva
v letu 1952

Inter.europa Koper

Špedicijska in transportna družba s podružnicami
v Umagu, Sežani in Puli ter izpostavami v Izoli,
Piranu in Podgorju želi svojim komitentom in vsem
kolektivom uspešno novo leto

KMETIJSKA ZADRUGA KOPER

čestita vsem članom kmetijske zadruge ter vsem
svojim uslužbencem in jim želi v novem letu
uspešnega sodelovanja

Zveza borcev v Sv. PETRU

želi vsem odborem Zveze
borcev koprskega okraja
srečno NOVO LETO ter
uspešno borbo v izgradnji
socializma

Veletrgovina s lesom BOR

želi vsem svojim odjemalcem
in delovnemu kolektivu sre-
čno in uspešno NOVO LETO

Krajevni ljudski odbor v BERTOKIH

želi vsemu delovnemu ljud-
stvu mnogo uspeha v letu
1952 v skupni borbi za iz-
gradnjo socializma

Krajevni ljudski odbor ŠMARJE

želi vsem delovnim kolekti-
vom svojega območja srečno
NOVO LETO ter polno uspe-
hov v združitvi vseh sil za
izgradnjo socializma

Kmetijska zadruga v Bertokih

želi vsem svojim združnikom
kmetijskemu kolektivu in
kmetijskim obdelovalnim za-
drugam v našem okrožju
mного uspehov
v NOVEM LETU

Izvozno in uvozno podjetje

„Fructus“

čestita celotnemu delovnemu kolektivu
ob novem letu

ELEKTROTEHNIČNO PODJEJE = IZOLA * ELTE *

izvršuje vsa elektrotehnična dela, notranje insta-
lacije, proste vode visoke in nizke napetosti, trans-
formatorske postaje in vsa v to stroko spadajoča
dela.

Dobavlja ves električni material za državna in
privatna podjetja.

Obenem želi vsem delovnim kolektivom mnogo
uspeha v novem letu za čimprejšnjo zgraditev so-
cializma.

TOVARNA POHIŠTVA

„Stil“
KOPER

želi vsem svojim odjemalcem obilo uspehov
v novem 1952. letu ter se tudi nadalje priporoča
za čim številnejša naročila svojih kvaliternih
izdelkov, ki jih bo v bodoče izdelovala v veliko
večji izbiri

Kvalitetna izdelava in konkurenčne cene
to je geslo našega kolektiva

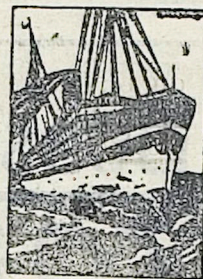
Boris Simandl

Koper, Ul. G. Verdi

Telef. 11

sprejema v popravilo vse vrste pisalnih in računskih
strojev kakor tudi registrirane blagajne »National«

INTERNACIONALNA POMORSKA AGENCIJA

„AGMARIT“
PIRAN

in njen delovni kolektiv želi-
ta mnogo uspeha v izvrševa-
nju nalog vsem delovnim ko-
lektivom v novem letu.

Mestni ljudski odbor v IZOLI

želi vsem prebivalcem Izole najlepše uspehe
v novem letu

Upravni odbor tovarne pod Sv. Petrom

želi vsem odjemalcem srečno novo leto v
skupni borbi za izgradnjo socializma.

KMETIJSKA ZADRUGA

Sv. LUCIJA

Skupno z vsemi trgovinami, gostilnami in obrtni-
škimi podjetji vošči svojim članom in odjemalcem
srečno novo leto in mnogo uspehov v združništvu
pri izgradnji socializma

Trgovsko podjetje PRERAD

s sedežem in glavnim skladiščem pri Sv. Luciji,
mesnim oddelkom v Kopru, predelovalnico mesa
v Izoli in žitnim silosom v Umagu,
želi vsem svojim odjemalcem
mного uspehov v letu 1952

OMNIA

veletrgovina
Koper

Delavski svet, upravni odbor in sindikalna podruž-
nica veleblagovnice OMNIA v Kopru želijo vsem
svojim odjemalcem, dobaviteljem in svojemu de-
lovnemu kolektivu uspešno novo leto

ISTRSKA BANKA d. d. KOPER

s svojima podružnicama v Piranu in Bujah
želi mnogo uspehov v novem letu.

PODJETJE ZA IZVOZ IN UVOZ

nudi prvovrstno **„BOR“** pohištvo

Oglejte si razstavljene garniture pohištva in tapecerije
v našem skladišču v Kopru

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR
POSTOJNA

želi srečno novo leto vsem krajevnim ljudskim
odborom, vsem političnim organizacijam, kmetijskim
zadruham in KDZ ter vsem delovnim kolektivom
mnogo uspehov pri nadaljnji socialistični graditvi

LIP

Lesno industrijsko podjetje
V POSTOJNI

ŽELI

*vsem delovnim kolektivom srečno
in uspehov polno leto 1952*

Splošno trgovsko podjetje

V POSTOJNI

želi srečno
novo leto

MESTNO GOSTINSTVO

želi
vsem
svojim gostom
uspehov polno
novo leto

POSTOJNA

JAVOR

Šempeter na Krasu
tovarna vezanih plošč

želi vsem odjemalcem kakor
tudi vsem delovnim kolekti-
vom veliko uspehov v novem
letu

Tekstilna
tovarna
v Sežani

njena sindikalna podružnica
in delovni kolektiv želijo
uspehov polno NOVO LETO